

Torkilstrup Grundejerforening
V/Peter Bundgård Pedersen
Baldersvej 2
Torkilstrup 4060 Kirke Såby
peter.vinkyper@gmail.com

Dato: 06.10.2021
J.nr.: 21/44
Telefon nr.: 46 46 49 57
E-mail: lilo@lejre.dk

Lisbet Løvendahl
Naturmedarbejder
Natur og Miljø
Center for Teknik & Miljø

Afgørelse - Dispensation fra naturbeskyttelsesloven til slamoprensning af Torkilstrup Gadekær på matr.nr. 39c Torkilstrup by, Kirke Såby

Peter Bundgård Pedersen har, den 29.02.2020 på vegne af Torkilstrup Grundejerforening, søgt om at oprense gadekæret på matr.nr. 39c Torkilstrup by, Kirke Såby. Det er nødvendigt at søge dispensation, da gadekæret er beskyttet af naturbeskyttelseslovens § 3.

Sagens forløb

16.06.2018 Fiskeøkologisk Laboratorium måler slamtykkelse til 0-5 cm i Torkilstrup gadekær

01.08.2019 Peter anfægter slamtykkelse første gang og flere gang herefter.

09.07.2021 EBmiljø besigtiger sø, registrerer kraftigt dække af andemad og måler slamtykkelse på 20-30 cm ved få nedstik. Peter fortæller at sø blev tømt og restaureret for ca. 30 år siden.

16.08.2021 EBmiljø udfører naturpleje, nedskæring af dunhammer og forsøg på at opsamle andemad med net, men net fyldes med slam, indsats må opgives og i stedet skal slamlag opmåles.

31.08.2021 EBmiljø opmåler gadekærets slam ved en lang række nedstik, til gennemsnitlig 30 cm slamtykkelse og udtager prøve til registrering af jordklasse og indhold af næringsstof. Resultat viser at slam har jordklasse 2 og højt indhold af næringsstof, vandindhold på ca 70% og volumen på ca. 287m³

Gadekærets udseende og tilstand

Gadekæret har stenbrinker og afløb i nordlig ende (se billede). Søvegetationen er dunhammer, der er ænder, rørhøner og en del grønne frøer. Vandstanden er langt under normalen for gadekæret. Jf. samtale med Peter har gadekær i længere tid ikke fået samme mængde vand som tidligere.

Vandoverfladen er dækket af andemad og under overfladen er vandet uklart, grønbrunt og uden undervandsplanter. Dybden i gadekæret varierer, men har gennemsnitligt 30 cm vand, ovenpå 30 cm slam. Der er en flydende overgang fra vand til slam, fordi vandindholdet er meget højt, især i toppen af slamlaget. Slam bliver mere fast ned mod bunden. Den faste bund/søens membran, består af forskellige materialer. Ved visse nedstik er der konstateret den bløde lerart bentonit, andre steder er det hård ler med sten.

Samlet fremstår søen med dårlig naturtilstand, der skyldes et højt indhold af næring i vandet. Næringskilden er søens slam, hvor der er blevet målt meget højt indhold af næring. Vi vurderer at korrekt oprensning i form af slamopgravning eller slamsugning, vil kunne forbedre søens naturtilstand.

Retsregler

Lejre Kommune har ved afgørelsen om oprensning anvendt følgende regler:

- Naturbeskyttelsesloven (Bekendtgørelse af lov om naturbeskyttelse, LBK nr. 240 af 13/03/2019)
- Habitatbekendtgørelsen (Bekendtgørelse om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter, BEK. nr. 1595 af 06/12/2018)

Ifølge naturbeskyttelseslovens § 3, må der ikke foretages tilstandsændringer i vandhuller og søer med et areal over 100 m². Lejre Kommune kan i særlige tilfælde dispensere fra naturbeskyttelsesloven, jf. lovens § 65 stk. 3. Det kræver dog, at tiltagene har naturfremmende karakter.

Kommunen skal ifølge habitatbekendtgørelsens § 11 vurdere, om projektet påvirker visse arter, der er beskyttede af habitatbekendtgørelsen (Bilag IV arter).

Derudover skal kommunen ifølge habitatbekendtgørelsen vurdere, om projektet påvirker internationale naturbeskyttelsesområder (Natura 2000 områder).

I de følgende afsnit vil vi beskrive hvordan oprensningen vil blive udført, så krav bliver opfyldt.

Vilkår for oprensning - Planlægning

- Arbejdet skal ske i perioden fra 1. september til 1. marts.
- Arbejdet afsluttes senest 3 måneder efter opstart.

Vilkår for oprensning - Arbejdsprocedure

Afvanding

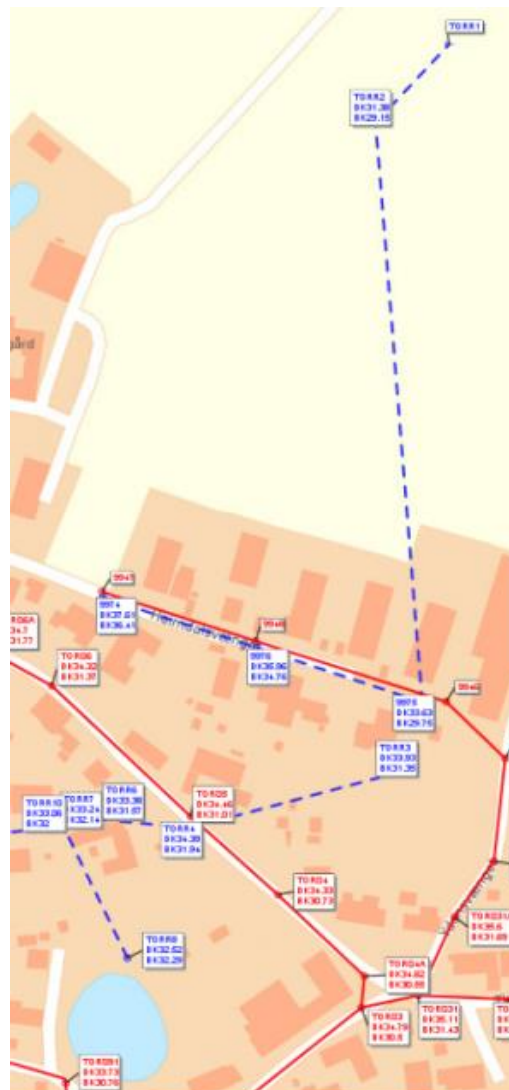
Gadekæret har et areal på ca. 956 kvadratmeter og frit vand på ca. 30cm, så der kan pumpes ca. 287m³ vand væk.

Området omkring gadekæret er separatkloakeret. Regnvandskloak er ejet af Fors A/S. Lejre kommune har fået bekræftet fra Fors A/S, at rent vand fra gadekæret kan pumpes til regnvandsbrønden TORR8. Ved oppumpning, skal det sikres, at det vand der ledes til regnvandskloak, ikke indeholder sand, grus eller opslæmmede slam.

Afvandingen skal ske jævnt over mindst en uge. Lejre kommunes myndighed for spildevand uddyber yderligere, at der ikke må ledes synligt suspenderet materiale fra gadekæret til regnvandskloakken. Eventuelt aflejret materiale, som måtte stamme fra gadekærets tømning, kan entreprenøren blive pålagt at fjerne for egen regning. Dette inkluderer også aflejret materiale i, eller omkring, kloakkens udløb i grøften (TORR1-se billede).

Vand løber fra grøft til Ejby Å og jævnfør Lejre kommunes spildevandsplan, vil næringsrigt vand udledt her, ikke være en belastning for nærmeste Natura 2000-områder, 2.671 m fra gadekær, N136 Roskilde Fjord og Jægerspris Nordskov.

Efter afvanding og tømning, vil genopfyldning af gadekæret formentligt gå langsomt, idet Peter har fortalt at gadekæret tidligere har

modtaget vand i sydlig ende, men vandtilførslen forsvandt efter gravearbejde nær motorvej. En mulighed er, at drænrøret er overgravet. Hvis drænrøret er overgravet, bør det reetableres i fremtiden. Forsyningselskabet og kommunen har ikke fortegnelser over tilløb til sø i form af dræn. Peter har søgt at grave rende, der leder vejvand til sø. Opfyldning af sø vil ske langsomt som følge af overfaldeafstrømning ved nedbør og formodentligt ved tilløb af grundvand fra søbund.

Oprensning

Efter afvanding, skal slamlaget graves eller pumpes væk, inkl. område med dunhammer. Lejre Kommune har fået foretaget forundersøgelser, der viser, at der i gennemsnit ligger 30 cm næringsrigt slam i søen og at slammet er klasse 2. Det vurderes, at der er ca. 287 kubikmeter slam, der har et meget stort vandindhold på ca. 70%.

Slam og vegetation ønskes afgravet til den oprindelige bund i gadekæret. Bunden består dels af lerjord, grus og sten og dels af den bløde lerart bentonit - ved opgravning skal gravefører være opmærksom på ikke at bortgrave bentonit.

Dræning af slam

1. Det afgravede slam kan ligge til dræning i selve gadekæret.
2. Oppumpet slam kan ligge til dræning i en miljøcontainer, hvor der tilsættes polymer, så slam bundfældes og derved får mindre vandindhold, så færre kubikmeter slam skal på deponi og vandet kan pumpes tilbage i gadekæret eller regnvandskloakken.
3. Alternativt må afgravning kun ske, når gravemaskinen kan aflevere det afgravede slam direkte til jord-transportkøretøj.

Bortkørsel af slam

Da slammet er lettere forurenet til jordklasse 2 skal det afleveres på deponi. Bortkørsel af afgravet slam skal anmeldes som jordflytning til Lejre Kommune. Bortkørsel må først påbegyndes, når kommunen har godkendt jordflytningen.

Bevarelse af natur

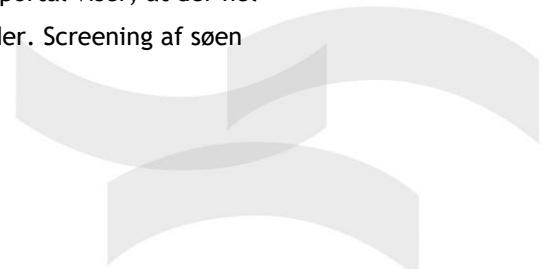
Lejre kommune vurderer, at der ikke er områder af gadekær, der er bevaringsværdig natur. Dunhammer og rødder afgraves.

Vurdering

Det er kommunens vurdering, at oprensningen, under de angivne vilkår, vil medføre en forøget naturkvalitet. Da slam er stærkt næringsholdigt, vil oprensning af slam medføre renere vand, bedre bundforhold for vandplanter og et fald i næringsstofindholdet i vandet. Vandplanter og padder vil etablere sig naturligt, når vand er rent.

Bilag IV-arter

Lejre Kommunes undersøgelser har ikke vist forekomst af bilag IV-arter i gadekæret (ingen stor vandsalamander el. spidssnudet frø). Udtræk fra Danmarks Miljøportal viser, at der heller ikke er registreret beskyttede padder i form af tudse og salamander. Screening af søen

viser at der er en del grøn frø, der er en meget udbredt frøtype og derfor ikke beskyttet. Der er ikke registreret fund af bilag IV-arter i selve projektområdet eller nærområdet. Men da både spidssnudet frø og stor vandsalamander findes flere steder indenfor kommunen, kan begge arter være forekommende i området. Det er vores vurdering, at det ansøgte med de stillede vilkår, ikke vil påvirke eventuelle levesteder væsentligt, og at projektet på sigt vil gavne eventuelle forekomster.

Natura 2000 område

Gadekæret ligger 2671 m vest for nærmeste Natura 2000-område, Natura 2000 - Habitatområder, Natura 2000 - Fuglebeskyttelse som er N136 Roskilde Fjord og Jægerspris Nordskov. Når oprensning følger angivne vilkår, så der ikke tilledes næringsrigt vand el. slam til Roskilde fjord, vurderes oprensning ikke at have indvirkning på Natura 2000-området.

Konklusion

Ved oprensning på ovenstående vilkår, vil der ikke ske negativ påvirkning af Bilag IV arter eller Natura 2000-områder, men oprensningen vil derimod fremme gadekærets biodiversitet. Lejre kommune meddeler hermed dispensation, efter § 65 jf. § 3 stk. 1 i naturbeskyttelsesloven, til slamoprensning af Torkilstrup Gadekær på matr.nr. 39c Torkilstrup by, Kirke Såby.

Kort om at klage

Både I og en række andre kan klage til Miljø- og Fødevarerklagenævnet. **I skal klage senest den 3. november 2021**

Klagevejledning

Afgørelsen kan jf. § 78, stk. 1 i naturbeskyttelsesloven påklages til Natur- og Miljøklagenævnet senest 4 uger efter afgørelsens offentliggørelse.

Klager skal behandles i Miljø- og Fødevarerklagenævnet. I klager via Klageportalen, som I finder et link til på forsiden af www.nmkn.dk. Vi får automatisk besked, når nogen klager.

Når I klager, skal I betale et gebyr, som er på 1800 kr. som for virksomheder og organisationer. I betaler gebyret med betalingskort i Klageportalen.

Miljø- og Fødevarerklagenævnet behandler som udgangspunkt kun klager, der kommer gennem Klageportalen. Hvis I af særlige grunde ønsker at blive fritaget for at bruge Klageportalen, skal I sende en begrundet ansøgning til os. Vi sender jeres ansøgning videre til nævnet, som beslutter, om I kan fritages. Der er 4 ugers klagefrist, så I skal godkende og videre-sende jeres klage til os i klageportalen senest inden denne frist.

De klageberettigede er:

- ansøgeren
- ejeren af ejendommen
- offentlige myndigheder
- lokale foreninger og organisationer, som har væsentlig interesse i afgørelsen
- landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er at beskytte natur og miljø
- landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige rekreative interesser, når afgørelsen vedrører sådanne interesser

Ønsker I at indbringe afgørelsen for domstolene, skal I gøre det inden 6 måneder efter, at afgørelsen er meddelt

Vejledning til brug af dispensation

Dispensationen må ikke udnyttes, før klagefristen er udløbet. Rettidig klage har opsættende virkning, medmindre Natur- og Miljøklagenævnet bestemmer andet.

Dispensationen bortfalder, hvis ikke den er udnyttet indenfor 3 år, jf. naturbeskyttelseslovens § 66, stk. 2.

Med venlig hilsen

Lisbet Løvendahl
Naturmedarbejder

Kopi er sendt til:

Administrator: Lejre Kommune, Trafik, scrs@lejre.dk

Danmarks Naturfredningsforening Lejre, dnlejre-sager@dn.dk

Dansk Ornitologisk Forening, natur@dof.dk

Dansk Ornitologisk Forening Lejre, lejre@dof.dk

Dansk Botanisk Forening, nbu_sj@botaniskforening.dk

Danmarks Sportsfiskerforbund post@sportsfiskerforbundet.dk; lbt@sportsfiskerforbundet.dk;
nordkysten@sportsfiskerforbundet.dk

Friluftsrådet, roskilde@friluftsradet.dk

Miljøstyrelsen, mst@mst.dk

Nationalpark Skjoldungernes Land; npskjold@danmarksnationalparker.dk

Lovgrundlag

Her er en oversigt over de regler, som vi har nævnt i brevet:

Beskyttet natur	Naturbeskyttelseslovens § 3, stk. 1
Dispensation	Naturbeskyttelseslovens § 65, stk. 3
Dispensationens gyldighed	Naturbeskyttelseslovens § 66, stk. 2
Klager	Naturbeskyttelseslovens §§ 78, 86, 87 og 88.
Beskyttede arter	Habitatbekendtgørelsens §§ 7 og 10 (bekendtgørelse om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter nr. 1240 af 24. oktober 2018).
Natura 2000	Habitatbekendtgørelsens §§ 6 og 7 (bekendtgørelse om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter nr. 1240 af 24. oktober 2018)
Forurening	Miljøbeskyttelseslovens § 21

I kan finde lovene på www.retsinformation.dk

